

Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi 80 illik tarixi yolda

*Dövlət başçısının Sərəncamı ilə muzeyin
80 illik yubileyi qeyd ediləcək*

Dünyada yeganə ədəbiyyat muzeyi sayılan, Azərbaycan xalqının qədim mədəniyyətinin, zəngin ədəbi irsinin təbliğatçısı olmaq kimi şərəfli missiyanı həyata keçirən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi 80 illik tarixi yolda xalqımızın çoxəsrlik mədəniyyətinin və böyük ədəbi irsinin tədqiqi və təbliği istiqamətində böyük işlər görmüşdür.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin 80 illik yubileyi qeyd ediləcək. Sərəncamda qeyd olunduğu kimi, fondları daim orijinal materiallarla zənginləşməkdə olan muzey bu gün respublikada mühüm elm və mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi tanınmaqla yanaşı, eyni zamanda, geniş maarifçilik işi aparmaqdadır. Muzeyin elmi kadrların hazırlanmasında və muzeyşünasların yeni nəslinin yetişməsində təqdirləyiq xidmətləri vardır. Sərəncama əsasən, Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin hərtərəfli öyrənilməsində, milli ədəbiyyat nümunələrinin toplanılıb mühafizə edilməsində rolunu nəzərə alaraq, Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin 80 illik yubileyinin qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə birlikdə AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin 80 illiyinə həsr olunmuş tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirəcək.

Muzeyin tarixinə nəzər salarkən, memarlıq üslubu ilə diqqəti cəlb edən muzeyin binasının tarixi XIX yüzilin ortalarından başlayır. 1850-ci ildə Qədim İçərişəhəri əhatə edən Qala Divarları yaxınlığında inşa edilmiş bir mərtəbəli Karvansaraya sonradan Bakı Quberniyasının baş memarı Qasım bəy Hacıbababəyovun layihəsi ilə ikinci mərtəbə də əlavə olunur. Mülki mühəndis Aleksandr Nikitin ikinci mərtəbədə banket zalının layihəsini hazırlayıb və 1915-ci ildə binanın yeni sahibi Azər-

baycan milyonçusu Hacı Hacıağa Da-daşovun istəyi ilə bina "Metropol" mehmanxanasına çevrilir. 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan Demokratik Respublikasının Nazirlər Kabineti, məhz bu binadan həm yaşayıb, həm də iş yeri kimi istifadə edir. 1920-1930-cu illərdə bina Azərbaycan Həmkarlar İttifaqının ixtiyarına verilir. Dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin 800 illik yubileyinə hazırlıq ərəfəsində binanın Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılığında bəhs edən muzeyə çevrilməsi nəzərdə tutulur. 1943-cü ildə binanın fasadı və interyeri milli üslubda işlənərək, evyaynında Dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin adını daşıyan Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin sütunlarında Azərbaycanın görkəmli söz ustaları M.Füzulinin, M.P,Vaqifin, M.F.Axundovun, Natəvanın, C.Məmmədquluzadənin və C.Cabbarlının möhtəşəm heykəlləri ucaldı.

Muzeydə qorunub-saxlanılan qiymətli eksponatlar və nümayiş etdirilən qədim əlyazmalar, böyük ədiblərin əsərlərinə miniatürlər, xalq yaradıcılığı və təbii sənət nümunələri, görkəmli şəxsiyyətlərlə bağlı nadir sənədlər, habelə müxtəlif əsrlərə aid digər maddi mədəniyyət abidələri ziyarətçilərdə ədəbiyyatımızın bu günədək keçdiyi inkişaf yolu barədə dolğun təsəvvür formalaşdırır.

**Dünyanın hər yerindən
Azərbaycana gələn
qonaqlar Ədəbiyyat
Muzeyini məmnunluq**

hissilə ziyarət edirlər

Ekspozisiyada nümayiş olunan qədim əlyazmaları, maddi-mədəniyyət nümunələri, rəsm əsərləri, xalqlar, nadir çap kitabları, nəfis miniatürlər, məşhur xəttatların əlyazmaları, numizmatika nümunələri, yazıçıların xatirə əşyaları, sənədli foto-şekillər, heykəltəraşlıq nümunələri, xəritələr, təbii sənət nümunələri qonaqların diqqətini cəlb edən eksponatlardır. Muzeyin yeni ekspozisiyasında bir neçə zal da yaradılmışdır. Nəsirəddin Tusi, Şəms Təbrizi, Zülfüqar Şirvani, Molla Qasım Şirvanin yaradıcılığını əks etdirən ekspozisiya, Şah İsmayıl Xətaiyə, Həsən bəy Zərdəbiyə, Hüseyn Cavidə həsr olunmuş ayrıca zallar da ziyarətçilərin heyranlığına səbəb olur. Repressiya qurbanlarının faciəsini əks etdirən yeni ekspozisiyada tamaşaçılar ilk dəfə günahsız insanlara açılmış "Delo"ların foto-sürətlərini görmək imkanına malik olurlar.

Muzeyin zallarını yeni-yeni rəsm əsərləri - portretlər, tablolar və illüstrasiyalarla zəngin olmaqla yanaşı, şəxsi əşyalar da yer alıb.

Muzeyin əsas missiyanı qonaqları Azərbaycanın zəngin ədəbi irsi ilə tanış etməkdən ibarətdir. Bu gün muzeyin müasir dünya standartlarına cavab verən, yenidən qurulmuş, tam kompüterləşdirilmiş, innovativ vasitələrlə zənginləşdirilmiş ekspozisiyasında Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf mərhələləri öz əksini tapmışdır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI